

RUD Utrecht
T.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 85242
3508 AE UTRECHT

Datum: 26 april 2021
Ons kenmerk: JK20210426
Betreft: Jaarverslag archivaris RUD Utrecht over 2020

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

Dit is het jaarverslag over 2020 van de provinciearchivaris van Utrecht, als archivaris van de RUD. Als provinciearchivaris heb ik twee hoofdtaken onder de Archiefwet: het beheren van de provinciale archiefbewaarplaats voor blijvend te bewaren overheidsinformatie (archiefbescheiden) en het uitvoeren van wettelijk toezicht op de informatiehuishouding bij de provincie, en haar gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden.

De provinciale archiefbewaarplaats van Utrecht is tevens de archiefbewaarplaats voor de RUD Utrecht. Dit is geregeld in de Archiefverordening van de RUD, op grond van artikel 36 van uw gemeenschappelijke regeling. Volgens de bepalingen in de Archiefverordening stuur ik u jaarverslagen over mijn toezicht bij de RUD, en geeft u op basis van deze verslagen een verantwoording aan het algemeen bestuur (AB). In dit jaarverslag over 2020 geef ik een beeld van de ontwikkelingen per hoofdthema, zoals ik die bij de RUD vanuit mijn toezichtrol heb waargenomen. Tevens belicht ik de stand van zaken m.b.t. de aanbevelingen uit vorige jaarverslagen. In dit jaarverslag heb ik een nieuwe aanbeveling aan het bestuur opgenomen m.b.t. de gevolgen van de Omgevingswet voor bodeminformatie. Ik ga er verder van uit dat we in 2021 de nodige vorderingen weer zullen zien vanuit het project Informatie- en archiefbeheer op orde.

Informatie- en archiefbeheer op orde, en dossier afspraken en procedures (DAP)

In 2020 stond vrijwel het gehele jaar bij overheidsorganen in het teken van de coronamaatregelen. In 2020 heeft de RUD verder gewerkt aan de actielijnen van het project 'Informatie- en archiefbeheer op orde', zoals beschreven mijn vorige jaarverslag. De vorderingen hiermee zijn wel gehinderd door de belemmeringen van de coronamaatregelen en het beroep op de ICT-organisatie van de RUD. In de loop van het najaar begon duidelijk te worden dat een tussenstand en mogelijke herijking van deze actielijnen in 2021 aan de orde kunnen zijn. Ik hoop hier volgend jaar ook inhoudelijk weer op terug te kunnen komen, samen met de informatiemanager van de RUD. Niettemin is op een aantal vlakken wel degelijk voortgang geboekt. Veel aandacht is uitgegaan naar het uniformeren van afspraken over inrichting van de proces- en informatieketens met de opdrachtgevers van de RUD. Deze uniformering is vastgelegd in een zgn. dossier afspraken en procedures (DAP), met bijbehorende afspraken over uniforme uitwisseling van gegevens. Informatieadviseurs van de opdrachtgevers waren betrokken bij deze belangrijke kwaliteitsverbetering. Het model-DAP is in juli door het algemeen bestuur van de RUD vastgesteld – een duidelijke uiting van het belang dat de RUD en de opdrachtgevers hier inmiddels aan hechten. In de tweede helft van het jaar is het proces voor formele actualisering van de DAP's in gang gezet. Tevens heeft de RUD voorbereidend werk verricht voor betere regelgeving voor de digitale informatiehuishouding; zie ook aanbeveling 2018-1 op de volgende pagina. Dit werk loopt door in 2021.

Overdracht dossiers en data Vijfheerenlanden

Een in 2020 voortslepende last voor de bedrijfsvoering van de RUD was de afronding van het herindelingstraject rond de vorming van de gemeente Vijfheerenlanden. Dit moeizame traject is wat informatiehuishouding betreft

eind 2020 nog steeds niet naar behoren afgerond. Dit loopt over de jaarwisseling heen. Het spreekt boekdelen dat de archiefrechtelijke verplichtingen geheel afwezig zijn in bestuurlijke rapportages, zoals de procesevaluatie over de herindeling van Vijfheerenlanden in opdracht van BZK (Kamerstukken II, 2020-21, 28750, nr. 78). Deze rechtmatigheidseis onder artikel 70 van de Wet algemene regels herindeling is een stelselmatig ondergeschoven kindje. De gevolgen hiervan gaan we bij omgevingsdiensten nog veel vaker meemaken, als hier niet op voorhand voldoende aandacht aan wordt geschonken. Ik hoop echt volgend jaarverslag te kunnen melden dat het onderhavige traject is afgerond, zodat de RUD weer verder kan.

Ontwikkelingen informatiehuishouding Omgevingswet regio Utrecht

VNG, IPO en Unie van Waterschappen hebben een investering gedaan om een handreiking op te stellen voor duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie onder de Omgevingswet en het digitaal stelsel DSO. Het project daarvoor is in 2020 gestart, net rond de tijd dat de coronamaatregelen werden opgelegd. De bedoeling was om deze handreiking te baseren op veldwerk in de informatieketens in de regio Utrecht; dus bij de RUD, gemeente en provincie Utrecht, hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en de Veiligheidsregio Utrecht. Dit veldwerk zou mogelijk ook helpen om in onze regio te verkennen wat concreet nodig is om duurzame informatiehuishouding onder het DSO te verzekeren. Dat veldwerk moest als gevolg van de maatregelen worden vervangen door een toetsing van een conceptversie van de handreiking op de praktijk bij de RUD. Dit liep over de jaarwisseling heen. Het streven is dat deze handreiking alsnog voor de zomer op kan worden geleverd. Een wezenlijk aandachtspunt voor zowel de RUD als de OdrU is de 'warme overdracht' van bodemtaken van provincies naar gemeenten, als gevolg van de stelselwijziging van de Omgevingswet. Deze overdracht heeft zeer ingrijpende gevolgen voor de inrichting van bodeminformatiesystemen, en de dossiers en rapporten die de omgevingsdiensten ter beschikking moeten hebben om hun werk te kunnen doen. In de loop van 2020 bleek al dat bestuurlijke aandacht hiervoor nodig is. Daarvoor dient de volgende aanbeveling:

2020-1

Aanbeveling: *Zorg in samenspraak met het bestuur van de OdrU, voor voldoende voorzieningen en afspraken voor duurzame beschikbaarheid van goede bodeminformatie bij de omgevingsdiensten en juiste afhechting van de 'warme overdracht' van bodemtaken onder de Omgevingswet.*

Toezicht en samenwerkingsafspraken met HUA

Voor de archieftaken (toezicht en toekomstig archiefbeheer) hebben de besturen van de RUD en Het Utrechts Archief (HUA) een samenwerkingsovereenkomst getroffen, die elke twee jaar wordt geactualiseerd. Deze geeft dus richting aan mijn taken voor de RUD. In de uitvoering van het toezicht sta ik ook de gemeentearchivarissen bij in het toezicht dat zij moeten houden op de gemeentelijke taken van de RUD. Hierdoor heeft de RUD in de praktijk één aanspreekpunt voor het toezicht.

Eind 2020 is gewerkt aan een actualisering van de samenwerkingsovereenkomst voor de komende twee jaar.

Deze actualisering houdt in dat ik in 2021-2022 een aantal wettelijke toezichttaken verricht:

- jaarlijks dit jaarverslag en strategisch informatieoverleg met de directeur, twee maal per jaar inhoudelijk tactisch informatieoverleg met de adviseur informatiemanagement;
- toetsing van rechtmatige vernietiging van informatiebestanden, te beginnen in 2021-2022;
- formele adviezen over nieuwe beleidsregels en kwaliteitssysteem voor informatiehuishouding;
- en een nader in 2021-2022 te plannen follow-up inspectie op de aanbevelingen van de nulmeting van 2017, en tevens een nulmeting op nog niet geïnspecteerde werkprocessen bij de RUD.

Stand van zaken aanbevelingen uit vorige jaarverslagen

In vorige jaarverslagen aan GS en dagelijks bestuur RUD is een aantal aanbevelingen uitgebracht, gericht op de informatiehuishouding bij de RUD. Hierna volgt de stand van zaken omtrent die aanbevelingen aan het einde van 2020, aan de hand van een 'stoplichtmodel'. Als de aanbevelingen groen gekleurd zijn, dan zijn ze ingevuld en geborgd. Die komen volgend jaar niet terug; zoals de aanbevelingen van 2017, die in het vorig jaar 'groen' zijn geworden en dus dit jaar niet meer terugkomen. Oranje aanbevelingen staan nog open, en rode aanbevelingen zijn urgent.

2018-1
loopt

Stel in 2019 nieuwe beleidsregels vast voor het digitaal informatiebeheer bij de RUD, ter vervanging van de huidige Archiefverordening en Besluit informatiebeheer. Laat deze opstellen in samenhang met het informatiebeleidsplan en aanpalende kaders van de RUD voor informatiebeveiliging en gegevensbescherming, en in afstemming met de provinciale en gemeentelijke ketenpartners.

In 2020 heeft een adviseur bij de RUD al gewerkt aan een concept voor deze beleidsregels, in samenhang met het bredere informatiebeleid van de RUD. In het voorjaar is het voorgenomen proces hiervoor ook met mij besproken. Vanwege beperkte ruimte voor inspanningen is voorrang gegeven aan de afspraken met de opdrachtgevers (zie eerste pagina). Ik verwacht hier in 2021 weer concrete vorderingen in te zien.

2019-1
nog niet
gestart

Laat onder het project 'Informatie- en archiefbeheer op orde' in 2020 een rechtmatigheidsprocedure uitwerken en vaststellen voor vernietiging van informatiebestanden. Betrek hierbij de FG en CISO binnen de RUD, de opdrachtgevers van de RUD i.v.m. vereist mandaat, en de reeds uitgewerkte procedure van Recreatie Midden-Nederland.

Deze aanbeveling heeft zover mij bekend geen gevolg gekregen in 2020. Dit wordt in 2021 wel een aandachtspunt voor rechtmatigheid: door het zevenjarig bestaan van de organisatie komt een toenemende hoeveelheid informatiebestanden voor vernietiging in aanmerking. Aanvullende voorlichting vanuit Recreatie Midden-Nederland wordt inmiddels lastig, door de aanstaande opheffing van die organisatie. Voor het proces verwacht ik afspraken te maken met het management van de RUD in het strategisch informatieoverleg (SIO).

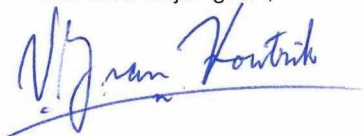
2019-2
loopt

Maak komende jaren afspraken met de opdrachtgevers van de RUD, over overbrenging onder de Archiefwet van blijvend te bewaren digitale informatie die voortkomt uit gemandateerde taken van de RUD, en die dus onder zorgdragerschap van de opdrachtgevers valt. Borg het maken van deze afspraken in de plannen voor de langere termijn.

Een eerste aanzet voor deze aanbeveling is gegeven in de dossiers afspraken en procedures (DAP's), waarvoor het formele traject is gestart na vaststelling van het model in juli 2020 (zie eerste pagina). Het model biedt hiervoor al twee mogelijkheden: de opdrachtgever doet dit zelf, of de RUD verzorgt dit onder mandaat. Als alle DAP's met de opdrachtgevers werking hebben, dan zal ik met de andere toezichthouders beoordelen of op basis hiervan ook de afspraken op uitvoerend niveau geborgd worden.

Ik vertrouw erop dat ik u hiermee een voldoende beeld heb gegeven van de ontwikkelingen rond het toezicht op de informatiehuishouding bij de RUD in 2020. Als u vragen heeft naar aanleiding van dit verslag, dan ben ik vanzelfsprekend beschikbaar om hierop een antwoord te geven.

Met vriendelijke groet,

V.J. (Joost) van Koutrik MA
provinciearchivaris van Utrecht
q.q. archivaris van de RUD Utrecht